

LUX FILM DAYS

3 FILMAI
24 KALBOS
28 ŠALYS

© Komplizen Film

WESTERN

Rež. Valeska Grisebach
Vokietija, Bulgarija, Austrija

Kūrybiška
Europa
Creative Europe

Europos Parlamentas

WESTERN

REŽ. VALESKA GRISEBACH

Nedidelė darbininkų grupė siunčiama iš Vokietijos į Bulgarijos pietus, sausa ir kalnuotą vietovę, netoli Graikijos sienos, įrengti hidroelektrinių turbinų. Vokiečiai pasistato savo stovyklą šalia atokaus kaimo ir tarsi užkariautojai pažymi savo atvykimą iškeldami nacionalinę vėliavą. Šis poelgis vietos gyventojams pasirodo kiek provokuojantis.

Taip prasideda sunkus dviejų grupių, kuriose niekas (arba beveik niekas) nekalba kito kalba, sambūvis... Meinhardas, tariamai buvęs legionierius, tapęs statybininku, norinčiu užsidirbti pinigų, žengs pirmuosius žingsnius, kurie vis labiau padės geriau suprasti kaimelio gyventojus ir geriau su jais sutarti. Todėl jis vis labiau tolsta nuo savo kiaute užsisklendusių ir savo pranašumu įsitikinusių kolegų, neįsivaizduojančių jokios empatijos savo artimui. Žengdamas nuo netaktiškų poelgių iki tikrų bendrystės akimirkų Meinhardas – šeimos neturintis ir prie nieko neprisirišęs antiherojus – šiaip ne taip integruosis į šį pasaulį, kuris labai skiriasi nuo jam įprasto.

PERSPEKTYVA

Supriešindama vokiečių darbininkų grupę su mažu, atokaus Bulgarijos kaimelio gyventojais, Vokietijos režisierė Valeska Grisebach mus kviečia atkreipti dėmesį į didžiulius socialinius ir ekonominius bei kultūrinius skirtumus tarp Europos Sąjungos šalių. Jos filmo veiksmas vyksta jaunojoje Europoje, kuri dar kuriasi ir yra kupina kontrastų. Ir nors akivaizdu, kad šie kontaktai labai praturtina žmogiškąją prasmę, jie taip pat atskleidžia skirtingas vertybes ir elgesio kodus, kurie sukelia daugiau ar mažiau užslėptus nesuderinimus ir konfliktus.

Šie kontaktai išprovokuoja aiškiai juntamą dramatišką įtampą, kuri nuslūgsta tik filmo pabaigoje, kai kaimelio gyventojai ateina į vokiečių stovykloje surengtą šventę, kurioje muzika ir šokis atstoja visiems suprantamą kalbą. Būtinybė įveikti išankstinius nusistatymus, pagarba ir atvirumas kitam tampa pagrindinėmis temomis šiame vesterne, kuriame smerkiamas išdidus žvelgimas iš aukšto į skurdesnius partnerius ir užkariautojų mentalitetas.

KARTĄ EUROPOS RYTUOSE...

Iki įstojimo į ES 2007 m. Bulgarija Vakarų šalims buvo tikra *terra incognita*, vis dar plačiai siejama su buvusiu sovietiniu bloku, kuris, beje, sugriuvo jau prieš ketvirtį amžiaus. Nagrinėjant žmonių tarpusavio santykius, filme „*Western*“ išreiškiamas atotrūkis tarp dviejų pasaulių, kuriems vis dar nepavyko rasti bendros Europos tapatybės. Todėl į akį krenta tai, kad vokiečių darbininkai iškart įsikuria tarsi ten būtų jų nukariauta teritorija: jie išsikelia valstybinę vėliavą, kad aiškiai parodytų, jog užėmė šį nediduką žemės lopinėlį, kuriame bus įkurta stovykla, kol jie užbaigs numatytus darbus; Meinhardas pasisavina arklį, kuris, jo manymu, yra laukinis, nors iš tikrųjų priklauso Adrianui, Vanko dėdei; Vincentas netinkamai elgiasi su merginomis, kurios ateina maudytis į upelį, ir nedvejodamas nukreipia vandens srautą, palikdamas kaimelį be vandens, kurio jam ir taip trūksta, tarsi jų poreikiai būtų prioritetiniai ir svarbesni nei vietos gyventojų; naktį jie triukšmingai po

© Komplizen Film

© Komplizen Film

© Komplizen Film

kaimelį važinėjasi visureigiais, kad parodytų savo viršenybę šiose vietovėse ir atgrasytų tuos, kuriems gali kilti minčių artintis prie jų įrenginių...

Valeskos Grisebach filme aptinkame ir daugiau vesterno elementų: Meinhardas, vienišas, neišraiškingo veido kaubojus, joja nebalnotu žirgu per nederlingas ir išdžiūvusias žemes, iš kurių atsiveria įspūdingi peizažai, kur matome mažą kaimelį su dulketomis gatvėmis ir kavine, čia atstojančia salūną, kurio lankytojai stumia laiką gerdami rakiją ir lošdami kortomis iš pinigų; matome dvi konfrontuojančias grupuotes, viena iš jų save laiko viršesne už kitą išsivystymo ir civilizuotumo požiūriu, ir t. t. „Apsilankymas tokiuose kaimeliuose yra tarsi kelionė į praeitį“, – sako vienas iš vokiečių, stebėdamas šias vietas pro savo visureigio langą.

Tokioje nepasitikėjimo atmosferoje Meinhardo personažas, laimei, sušvelnina šį susitikimą, persmelktą priešiškumo ir nesusipratimų. Nepaisant kalbos barjero, jam pavyksta užmegzti ryšius su vietiniais ir pajusti jų atžvilgiu tam tikrą empatiją, o tai supykdydys jo kolegas iš Vokietijos. Jis netgi juos užstoja, kai vieną vakarą Vincentas pasiūlo nukreipti nuo kaimo jam skirtą vandenį. Meinhardas paaiškina, kad vanduo normuojamas ir jau yra dalijamas trimis skirtingoms vietovėms, nes jo trūksta. Tačiau Vincentas nesupranta jo argumentų ir fiziškai užpuola Meinhardą, šiam pasitraukiant į nakties tamsą, Vincentas įsitikinęs, kad vien tik paminėdamas kaimynų sunkumus Meinhardas stoja prieš savo stovyklą. Savo artimo interesų suvokimas, kuris visiškai nebūdingas statybos darbų vadovo mąstymui, yra po truputį užsimezgdusio Meinhardo ir kaimo gyventojų bendravimo rezultatas, aiškiai parodant, koks svarbus ir būtinas yra dialogas ne tik žmogiškąja, bet ir socialine prasme, nes jis sudaro galimybes gauti svarbios informacijos, be kurios draugiškas sambūvis būtų neįmanomas.

SUDĖTINGAS SUSITIKIMAS

Greitai statybas tenka sustabdyti, o jose dirbantys vyrai laikinai lieka be darbo. Sunkvežimis, turintis atvežti keturiasdešimt tonų žvyro, kurio reikia, kad būtų galima tęsti statybas, vėluoja, ir nedidelėje vokiečių stovykloje saulė, upė ir alkoholis tampa pagrindiniais laiko leidimo atributais. Igi, dėl grožio filmuojami peizažo planai ir vabzdžių dūzgimas lydi šių vyrų, kurių gyvenimas nuo šiol slenka sulėtintai, laukimą. Tačiau Meinhardas praleidžia daug laiko kaime ir prisideda prie vietos gyventojų kasdienės veiklos: stato akmenų sieną, džiiovina tabako lapus... Atrodo, šio šaknų neturinčio, veikiau paslaptingo žmogaus, kurio tapatybė kelia abejonių – jis sakosi buvęs legionieriumi, sakosi neturintis nei namų, nei šeimos, tačiau jokios aplinkybės filme aiškiai nepatvirtina šių jo teiginių, – gyvenimas įgyja naują prasmę, nors jis iki galo nepritampa nei kaime, nei savo stovykloje. Nuolatinis jo keliavimas nuo vienos grupės prie kitos, dažniausiai vakare arba gilią naktį, leidžia režisieriui į lėtą ir sustingusią filmo atmosferą kelis sykius įterpti netikėtumo ir smurto elementų.

Scena, kai Vincentas užpuola ir pargriauna ant žemės Meinhardą, vaikstantį vieną tamsoje, pakartojama tris kartus. Pirmą kartą, kai Vanko užšoka ant jo iš sunkvežimio. Jie abu voliojasi ant žemės, tačiau situacija greitai pakrypsta paauglio nenaudai – jis nualpsta. Visą tą laiką, kol jaunuolis neatgauna sąmonės, mums kyla klausimas, kas jį pastūmėjo taip pasielgti ir kaip sureaguos kaimiečiai,

pamatę bedvasį jo kūną, kurį Meinhardas parneša į kaimą. Tačiau jam atsigavus, sužinome, kad jis tiesiog norėjo iškrėsti pokštą žmogui, kurį dabar jau laiko savo draugu. Nors tai visiškai nekaltas epizodas, neturintis rimtų pasekmių, filme jis sukelia stiprią įtampą, atskleidžiančią nuolatinę abiejų bendruomenių trintį. Filmui artėjant prie pabaigos, Meinhardas patiria dar vieną užpuolimą tokiomis pačiomis aplinkybėmis – naktį. Po to, kai atsisako gražinti kaimiečiui pinigus, kuriuos iš jo išviliojo lošdamas, jį užpuola trys vyrai, sumuša ir įmetę į upę pabėga. Permirkęs Meinhardas ten ir praleis visą naktį, tik kitą rytą pakelėje jį paims ir pavežės į vokiečių stovykloje rengiamą šventę vykstantys kaimiečiai. Galiausiai, pačiame vakarėlio įkarštyje, Meinhardas užsipuolamas dar kartą, kai vienas iš kaimiečių jam priekaištauja už tai, kad jis permiegojo su mergina iš kaimo. Abu vyrai paleidžia jį darbą kumščius ir Meinhardas vėl patiesiamas ant žemės. „Tokie jau tie kaimai... Visko čia gali atsitikti!“, – mesteli jam Adrianas, atėjęs jo paguosti po sumušimo.

Taigi, regis, filmo „*Western*“ ritmą diktuoja dvi skirtingos laiko plotmės: viena – dieninė, gana skaidri, kuriai būdingi suvaldyti ir kontroliuojami santykiai, ir kita – naktinė, persmelkta savotiško žiaurumo, pasižyminti staigiais ir netikėtais apie pagrindinį personažą susikaupusios įtampos proveržiais. Sukeldamas kartais savo kolegų, ir visų pirma savo viršininko Vincento, kuris jaučiasi išduotas, o kartais kaimo gyventojų, kurie nesupranta atkaklaus jo troškimo integruotis ir tam tikra prasme jam priekaištauja, kad jis nesilaiko deramo atstumo, nepasitikėjimą, pagrindinis personažas išryškina svarbiausias filmo temas, kitais žodžiais tariant, visus sunkumus, kurie kyla realiai susitikus dviem vyrų grupėms, kurias, nepaisant bendro jų politinio identiteto, viskas skiria ir kurioms visų pirma reikia ne tik noro atsiverti kitam, bet ir labai daug pagarbos ir apdairumo.

© Komplizen Film

KLAUSIMAI PAMAŠTYMUI

- Filmo pradžioje Vincentas atima į upę įkritusią jaunos bulgarės kepurę ir merginą erzina tol, kol panardina jos galvą po vandeniu. Filmo pabaigoje matome panašią sceną, susijusią su Vokietijos vėliava, kurią perima bulgarai. Kaip paaiškintumėte šių dviejų simetriškų ir analogiškų scenų sugretinimą?
- „Ko tu čia ieškai?“, – klausia Adrianas Meinhardo pačioje filmo pabaigoje, grąžindamas jam peilį, kurį prisiminimui vokietis buvo padovanojęs jo sūnėnui Vanko. Prisimindami filme matytus vaizdus, apsvarstykite ir tokį klausimą: ko Meinhardas gali ieškoti šioje nesvetingoje žemėje, kur už kaimelio ribų niekas nevyksta, vietovėje, kurios, rodos, niekada nepasiekia pasaulio naujienos ir kur nėra ne tik darbo, bet ir patogumų, taip pat kultūrinių renginių ir sporto veiklos?
- Nors jos ir aiškiai neparodytos, filme yra nemažai aliuzijų į garbingą šalies istoriją arba į jos ekonominę padėtį. Ar prisimenate šias aliuzijas? Ką jos suteikia filme rodomam pasakojimui apie Bulgarijos kaimiečių ir Vokietijos darbininkų susitikimą?

© Komplizen Film

les grignoux

EUROPOS KINAS EUROPIEČIAMS

Po praėjusių metų renginio, kuris pažymėjo šios iniciatyvos 10-ąją sukaktį, LUX apdovanojimas toliau teikiamas stebinančios žanrų ir stilių įvairovės filmams, kuriuos kuria jauni ir talentingi Europos režisieriai bei režisierės. Europos Parlamentas džiaugiasi galėdamas pristatyti tris dėl 2017 m. LUX KINO APDOVANOJIMO besivaržančius filmus:

„**120 BATTEMENTS PAR MINUTE**“ (*BPM – Beats per Minute*), rež. Robin Campillo, Prancūzija

„**SAMEBLOD**“ (*Sami Blood*), rež. Amanda Kernell, Švedija, Norvegija, Danija

„**WESTERN**“, rež. Valeska Grisebach, Vokietija, Bulgarija, Austrija.

Filmuose šiltai ir sumaniai nagrinėjamos aktualios temos ir atspindimos šiuolaikinės Europos problemos. Juose vaizduojami atviromis akimis pasaulį stebintys personažai, siekiantys suprasti tikrovę ir savo visuomenę bei bendruomenę. Rodant kine perteikiamų emocijų pakylėtas mūsų istorijas, išryškinama Europos kino kokybė ir įvairovė, taip pat jo reikšmė kuriant socialines ir kultūrinių bendruomenių vertybes. Kviečiame filmus žiūrėti 6-ajame LUX KINO DIENŲ renginyje.

LUX KINO APDOVANOJIMAS

Kultūra atlieka esminį vaidmenį kuriant mūsų visuomenes.

Atsižvelgdamas į tai, Europos Parlamentas 2007 m. įsteigė LUX KINO APDOVANOJIMĄ. Taip jis nori padėti padidinti Europos filmų platinimą Europoje ir paskatinti Europos masto diskusijas bei debatus svarbiausiais visuomenės klausimais.

LUX KINO APDOVANOJIMAS – ypatinga iniciatyva. Kadangi daugelis Europos šalių bendros gamybos kino filmų rodomi tik jų kilmės šalyse ir retai platinami kitose, net ir Europos Sąjungos, šalyse, LUX KINO APDOVANOJIMAS trims Europos filmams suteikia retą galimybę – jie subtitruojami 24 ES oficialiosiomis kalbomis.

Europos Parlamento nariai balsuos dėl vieno LUX KINO APDOVANOJIMO nugalėtojo, kuris bus paskelbtas 2017 m. lapkričio 15 d.

LUX KINO DIENOS

Dėl LUX KINO APDOVANOJIMO pradėtos organizuoti LUX KINO DIENOS. Nuo 2012 m. trys dėl LUX KINO APDOVANOJIMO besivaržantys filmai pristatomi platesnei Europos auditorijai per LUX KINO DIENAS.

Vykstant LUX KINO DIENOMS kviečiame patirti neišdildomų kultūrinių įspūdžių ir peržengti sienas. Nuo spalio iki gruodžio galėsite prisijungti prie kino mėgėjų iš visos Europos ir pažiūrėti tris filmus viena iš 24 oficialių Europos Sąjungos kalbų. Nepamirškite balsuoti už jums labiausiai patikusį filmą mūsų svetainėje luxprize.eu arba mūsų „Facebook“ puslapyje!

PUBLIKOS PRIZAS

Publikos prizas yra LUX KINO APDOVANOJIMO filmams žiūrovų teikiamas apdovanojimas. Nepamirškite iki 2018 m. sausio 31 d. balsuoti už vieną iš trijų filmų! Galbūt būsite išrinktas dalyvauti 2018 m. liepos mėn. vykstančiame Tarptautiniame Karlovi Varų kino festivalyje – Europos Parlamento kvietimu – ir paskelbti publikos prizą pelniusio kino filmo pavadinimą.

ŽIŪRĖKITE,
DISKUTUOKITE
IR BALSUOKITE!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REŽISIERĖ: Valeska Grisebach

SCENARIJUS: Valeska Grisebach

VAIDINA: Meinhard Neumann,
Reinhardt Wetrek, Syuleyman Alilov Letifov,
Veneta Frangova, Vyara Borisova

OPERATORIUS: Bernhard Keller

PRODIUSERIAI: Jonas Dornbach,
Janine Jackowski, Maren Ade,
Valeska Grisebach, Michel Merkt

GAMYBA: *Komplizen Film, Chouchkov Brothers,
Coop99 Filmproduktion, KNM et ZDF-Das Kleine
Fernsehspiel*

METAİ: 2017

TRUKMĖ: 119'

ŽANRAS: Meninis

ŠALYS: Vokietija, Bulgarija, Austrija

ORIGINALO KALBA: vokiečių, bulgarų, anglų

Rankraštis baigtas rengti 2017 m. rugpjūčio mėn.

